

[Vejen.]

en saadan Opfattelse maa Rigsdagen dog paa det bestemteste protestere. Rigsdagens Medlemmer er ved edelig Forsikring forpligtet til at holde Grundloven, og det maa hævdes, at Loven af 2. Maj 1934 ikke paa noget Punkt krænker Borgernes grundlovsmæssige Rettigheder, vel at mærke, naar Loven administreres efter sin Aand og Mening.

Jeg nævnte før, at disse Foreninger maatte, i Lighed med alle andre lovlige Foreninger, være undergivet Lovgivningens sædvanlige Beskyttelse. Med Hensyn til den Beskyttelse, Lovgivningen byder Dan-nelsen af Foreninger, ønsker jeg at henvise til Bestemmelserne herom i Grundlovens § 85. Grundlovens § 85 lyder saaledes: „Borgerne har Ret til uden forudgaaende Tilladelse at danne Foreninger i ethvert lovligt Øjemed. Ingen Forening kan op-hæves ved en Regeringsforanstaltning. Dog kan en Forening foreløbig forbydes, men der skal da straks anlægges Sag imod den til dens Ophævelse.“ Denne Paragrafs Bestemmelser angaaende Foreningsfriheden er formentlig klare og tydelige, og det maa være klart, at en Administration ikke ved Fortolkning af denne eller hin Lov, i dette Tilfælde Loven af 2. Maj 1934, kan lade foretage Indgreb over for en Forening, der ikke er i nøjeste Overensstemmelse med Grundlovens § 85.

Hvad angaar Afregningscentralen i Aarhus og ikke mindst de smaa lokale Arbejds-fællesskabers Protest mod at komme ind under Loven, henviser Sparekassetilsynet til § 1, sidste Stykke, hvor det hedder, at i Tvivlstilfælde afgør Handelsministeren endeligt, om Selskaberne eller Foreningerne falder ind under Loven, og; føjer Sparekassetilsynet til: denne Afgørelse kan ikke ind-bringes for Domstolene. Jeg tillader mig at sætte et stort Spørgsmaalstegn ved denne Udtalelse af Sparekassetilsynet. Grund-lovens § 70 siger nemlig følgende: „Dom-stolene er berettigede til at paakende ethvert Spørgsmaal om Øvrighedsmyndig-hedens Grænser. Den, der vil rejse saadant Spørgsmaal, kan dog ikke ved at bringe Sagen for Domstolene unddrage sig fra fore-løbig at efterkomme Øvrighedens Befaling.“

I dette Tilfælde er Øvrighedsmyndig-heden Sparekassetilsynet og Handelsmini-steren. Handelsministeren har godkendt Sparekassetilsynets Afgørelse af, at Spørgs-maalet om de lokale Foreninger falder ind under Loven af 2. Maj 1934, derhen, at Spørgsmaalet ikke kan indbringes for Dom-stolene. Jeg antager som givet, at Handels-ministeren er enig med mig i, at hverken

Administrationens Afgørelser eller Rigs-dagens almindelige Lovgivning paa noget Omraade kan stride mod Grundlovens Be-stemmelser.

Jeg stiller paa ny Handelsministeren følgende enkle og klare Spørgsmaal: Hvor-ledes begrundes under Handelsministeren, at Ad-ministrationens Afgørelse af, at de lokale Arbejdsfællesskaber falder ind under Loven af 2. Maj 1934, ikke kan indbringes for Dom-stolene? Og hvorledes begrundes Handels-ministeren, at Likvidationen af de lokale Arbejdsfællesskaber kan bringes i Overens-stemmelse med Grundlovens § 85, hvor det hedder: „Ingen Forening kan ophæves ved en Regeringsforanstaltning“?

En Række af Landets kyndigste Ju-rister har over for mig udtalt, at hvis den Fremgangsmaade, Handelsministeren har benyttet over for disse lokale Foreninger, vil blive godkendt, vil det kun blive faa af vore Foreninger, der befatter sig med Øko-nomi, der ikke vil kunde bringes ind under Loven af 2. Maj 1934, ligesom en Række af Enkeltmand drevne Virksomheder vil kunne komme til at lide samme Skæbne. Det vil altsaa sige, at det er et Spørgsmaal af prin-cipiel Art, der kan faa en uhyre Rækkevidde: Spørgsmaalet er, om en Minister med en saa-dan Tilsynslov i Haanden har Hals- og Haandsret over ikke blot disse forskellige Foreninger og Selskaber, men ogsaa over andre Arter af økonomiske Foreninger.

Jeg vil tilføje, at jeg ikke sympatiserer med J. A. K. eller lignende Foreninger, og at jeg ikke paa nogen Maade vil gaa ind for deres økonomiske og forretningsmæssige Metoder. Men paa den anden Side bør man ikke med haard Haand søge at slaa enhver ny Bevægelse ned. Der er formodentlig ingen, heller ikke i denne Sal, der i Dag kan se, hvilke økonomiske Nydannelser der kan komme til at afløse de Institutioner af for-skellig Art, vi har nu.

Jeg vil til Slut henstille, om det er klog Politik af Handelsministeren at skabe Mar-tyrer ude i de Kredse, her er Tale om, ved en alt for brutal og haardhændet Fremgangs-maade.

Knud Kristensen: Jeg synes, at den højtærede Handelsminister i sin Tale i For-middags mange Gange, og efter min Op-fattelse alt for stærkt, fremhævede dette, at hans politiske Modstandere med Hensyn til Opfattelsen af Valutacentralen var uærlige og uredelige i hele deres Fremfærd og hele deres Argumentation. Jeg tror, at den højt-ærede Handelsminister, hvis han selv vil be-tragtes som en Mand, der forfægter en ærlig